

Література:

1. Петришин, О. В. Правова свідомість і правова культура [Текст] / О. В. Петришин, І. В. Яковюк // Загальна теорія держави і права / за ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. – Х., 2002. – С. 246–247.
2. Макарова О. В. Правовий нігілізм: теоретико-правовий аспект : автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / О. В. Макарова. – К., 2010. – 186 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014., №1556-VII // ВВР, – 2014, – №37-38, ст. 2004.
4. Макарова О. В. Правовий нігілізм: теоретико-правовий аспект : автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / О. В. Макарова. – К., 2010. – 186 с.

УДК 316.1

Д. Л. Кобелева, кандидат філософських наук
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені
Петра Василенка
м. Харків, Україна

ДИСЦИПЛІНА “СОЦІОЛОГІЯ” ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Питання пов'язані із особливостями та закономірностями перебігу суспільних процесів, розвитком суспільних систем, особливостями та законами суспільної взаємодії є актуальними вже протягом декількох тисячоліть. Ще на зорі розвитку філософії, як першої форми раціонального пізнання, з'являються спроби пояснити закони побудови та розвитку суспільства і держави, з'являються теорії ідеального державного устрою тощо. Чим складніше стає суспільство та чим більш розгалуженими стають його структури, процеси і суспільні явища, тим актуальнішою стає потреба у суспільствознавчих науках.

Однією із дисциплін, присвячених розгляду суспільних процесів є соціологія. Соціологія, на нашу думку, має бути невід'ємною складовою підготовки студентів вищих навчальних закладів. Разом з іншими дисциплінами гуманітарного та суспільно-політичного напрямку, вона дає структуроване знання основних інститутів, процесів та сфер життя суспільства.

На жаль, під час викладання “Соціології” в ЗВО технічного спрямування виникають певні труднощі, що пов'язані з нерозумінням важливості знань, які дає дана дисципліна, та завдань, які мають бути виконані під час її вивчення. В результаті виникає проблема браку часу на ґрунтовне освоєння матеріалу, та проблема, яка полягає в тому, що студенти не замотивовані на освоєння відповідних знань.

Приступаючи до вивчення “Соціології” студенти, як правило, стикаються з певним протиріччям у власних світоглядних настановах. З одного боку, ми всі є безпосередніми учасниками суспільного життя. Наша особистість формується виключно завдяки включеності у суспільну взаємодію. Тому, не дивно, що соціальна реальність є для нас інтуїтивно зрозумілою, а отже, не очевидно є необхідність вивчення її структури та процесів. З іншого боку, соціальні поняття та знання, які формуються стихійно, є витоком певних проблем із розумінням сутності тих чи інших суспільних явищ. А оскільки кожна людина є часткою суспільства, необхідність чіткого розуміння того, яким чином воно влаштоване, та за якими законами відбуваються його процеси є дуже актуальною для

кожного. Саме із з'ясування сутності данного протиріччя має, на нашу думку, починатися вивчення дисципліни "Соціологія".

Важливим також, на наш погляд, є питання про співвідношення соціології та соціальної філософії. Соціальна філософія є історично першою формою осягнення суспільства. В її межах було сформовано чимало ідей з приводу того, за якими принципами відбувається побудова суспільства, які закони лежать в основі його функціонування тощо. Велике значення мають також теорії ідеальної держави, які є унікальним прикладом розумового експерименту в сфері соціального пізнання, та джерелом натхнення для концепцій соціальної перебудови.

Однак, не зважаючи на фундаментальну роль соціальної філософії у накопиченні знання про суспільство, дана наука протягом багатьох століть не мала емпіричного підґрунтя. Врешті решт, це призвело до необхідності створення нової науки про суспільство, а саме, соціології. Соціологія буде системою знання спираючись на конкретні емпіричні факти. Способом вивчення суспільства стає соціологічне дослідження. Розуміння процедури соціологічного дослідження, методів збору, обробки та аналізу соціальної інформації є, на нашу думку, необхідною складовою системи знання сучасної людини, а отже, обов'язково має входити до змісту дисципліни "Соціологія".

Отже, соціологічне дослідження є головним інструментом вивчення соціальної реальності та формування висновків щодо певних суспільних станів, проблем та шляхів їх вирішення. Студенти мають знати, які існують види соціологічних досліджень, які методи в них застосовуються, яким чином формулюється соціальна проблема та відбувається вибір об'єкту дослідження. Чітке розуміння зазначених моментів дає змогу самостійно оцінити об'єктивність та достовірність даних, отриманих в результаті того чи іншого дослідження, а отже, сформувати власне ставлення до його висновків і самостійно визначити, чи слід спиратися на отримані результати в процесі прийняття суспільних рішень. А оскільки результати соціологічних досліджень не рідко використовуються для переконання суспільства у певних ідеях, здатність самостійно аналізувати такого плану інформацію є дуже важливою навичкою для сучасної людини.

Важливим завданням дисципліни "Соціологія" також є формування знання про основні суспільні категорії та поняття. З одного боку, більшість соціологічних понять є інтуїтивно зрозумілими. У повсякденному житті ми часто користуємося такими поняттями, як суспільство, група, сім'я, праця, вільний час тощо. З іншого боку, відсутність чіткого розуміння того, що підпадає під дані поняття призводить до плутанини у дискусіях та, навіть, до виникнення суперечок. Знання, які надає соціологія, дозволяють чітко та ясно формулювати свою думку та вести дискусію щодо соціальної реальності на належному рівні. Навички такого плану мають бути обов'язковими для освіченої людини.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що дисципліна "Соціологія" є дійсно дуже важливою для здобувачів вищої освіти. Життя людини протікає в межах соціальної реальності, та від того, наскільки добре вона обізнана у суспільних науках, безпосередньо залежить якість її життя, а також те, яке суспільство вона буде будувати навколо себе, які цінності підтримувати та впроваджувати у життя, яким чином буде виховувати зростаюче покоління.